

KRITISK TÆNKNING

Argumenter

ANALYSER STYRKE OG SVAGHED

Velkommen til School To Go og dagens undervisning!

Dette er et forløb i faget "Kritisk Tænkning" i tre episoder om "Argumenter", med de tre temaer, nemlig: "Logisk Tænkning og Ræsonnement", "Analyser styrke og svaghed" og til sidst "Synsvinkel og Perspektiv". Der vil både være lytte-tekster og øvelser i episoderne.

Introduktion

Velkommen til en verden, hvor ord kan være lige så magtfulde som handlinger! I dag skal vi dykke ned i noget, der er uundværligt i vores hverdag:

Argumentationsanalyse. Vi befinder os dagligt i situationer, hvor vi både modtager og leverer argumenter – det kan være alt fra diskussioner om, hvorfor du fortjener en

ny smartphone, til debatter om skolens regler. Men hvordan ved vi, hvad der gør et argument stærkt eller svagt? Og hvordan skelner vi mellem et argument, der står solidt plantet i logik, og et, der blot er en luftig påstand? At forstå og evaluere argumenters styrke og svagheder bliver nøglen til ikke bare at navigere i disse samtaler, men også til at styrke vores egne standpunkter og meninger. Ved at dygtiggøre os i argumentationsanalyse rustes vi til at vurdere information kritisk, gøre vores egne argumenter skarpere og mestre kunsten at kommunikere effektivt og overbevisende. Dette er ikke bare brugbart i skolesammenhænge, men også i det bredere livsbillede, hvor vi konstant møder forskellige meninger og skal kunne træffe informerede beslutninger. Så lad os sammen udforske denne spændende disciplin, så vi kan blive klædt på til at møde verden og dens mange argumenter med et åbent, men kritisk sind!

Mål for undervisningen:

- Jeg skal kunne identificere grundelementerne i Toulmin-metoden (påstand, belæg, tilbagevisning etc.).
- Jeg skal kunne anvende Toulmin-metoden til at analysere et argument.
- Jeg skal kunne vurdere styrken af argumenter ved hjælp af Toulmin-metoden.
- Jeg skal kunne konstruere et eget argument ved brug af Toulmin-metoden og forsvare det med velunderbyggede belæg.

Hvad er argumentationsanalyse?

Argumentationsanalyse handler om at dykke ned i det, folk siger (eller skriver) og undersøge, hvordan og hvorfor de siger det. Forestil dig, at du læser et opslag på sociale medier, hvor nogen argumenterer for, at alle bør spise mere chokolade, fordi det gør folk glade. Argumentationsanalyse går ud på at se nærmere på den påstand og de argumenter, der bliver præsenteret, og evaluere dem: Er argumenterne logiske? Er de baseret på fakta? Er der noget, der mangler for virkelig at være overbevisende?

Når vi analyserer argumentation, ser vi på flere forskellige ting, herunder:

- Påstanden: Hvad prøver personen at overbevise os om? (Fx "Alle bør spise mere chokolade.")
- Argumenterne: Hvilke grunde giver personen for at bakke påstanden op? (Fx "Chokolade gør folk glade.")
- Beviserne: Er der data, forskning eller eksempler, der støtter argumenterne? (Fx et studie, der viser, at chokolade forbedrer humøret.)
- Kildekritik: Hvor kommer informationen fra, og kan den betroses? (Er det en chokoladefabrikant, der siger det?)

- Modargumenter: Tager personen hensyn til argumenter, der går imod påstanden? (Er der grunde til IKKE at spise mere chokolade?)

Det er også vigtigt at undersøge, om argumentationen er logisk opbygget og fri for logiske fejl. Det betyder, at konklusionerne skal følge naturligt fra de præsenterede argumenter og beviser.

Hvis du blev præsenteret for argumentet om chokolade, og du ønskede at anvende argumentationsanalyse, ville du stille spørgsmål som: Er det sandt, at chokolade gør alle mennesker glade? Er der videnskabelig evidens for at bakke det op? Er der nogle negative sider ved at spise chokolade, som bliver ignoreret? Er kilden troværdig?

Ved at stille disse spørgsmål og evaluere svarene bliver du bedre til at navigere i mængden af information og argumenter, du møder hver dag, og du bliver bedre til selv at argumentere på en overbevisende og troværdig måde. Det er brugbart i skolen, men også i mange andre aspekter af livet!

Hvad er et argument?

Et argument er en række udsagn, som er designet til at overbevise nogen om noget eller få dem til at tro på en bestemt idé. Et argument består typisk af to hoveddele: en påstand og belæg (også kaldet grund eller bevis).

- Påstanden er det, man gerne vil have modtageren til at tro på eller gøre. For eksempel: "Du bør tage en paraply med i dag."
- Belægget er grunden til, at man mener, at påstanden er sand eller god. Belægget skal hjælpe med at overbevise den anden person om, at påstanden er værd at tro på. I eksemplet kunne belægget være: "Fordi meteorologerne har forudsagt regn."

Sammen kan de to dele af argumentet lyde: "Du bør tage en paraply med i dag, fordi meteorologerne har forudsagt regn." Her er "Du bør tage en paraply med i dag" påstanden, og "fordi meteorologerne har forudsagt regn" er belægget.

I et argument forsøger man at koble en grund (eller flere grunde) med en konklusion på en måde, der får konklusionen til at virke logisk eller overbevisende. Man kan også tænke på et argument som en bro, der forsøger at bygge en forbindelse mellem en idé og en person, som man forsøger at overbevise om denne idé.

Forståelse af, hvad et argument er, kan hjælpe dig med bedre at forstå og analysere de informationer, du støder på i din dagligdag - uanset om det er i skolen, på sociale medier eller i samtaler med dine venner og familie. Og det kan hjælpe dig med selv at blive bedre til at forklare og forsvare dine egne idéer og overbevisninger.

Hvad er Toulmin-metoden?

Toulmin-metoden er en model for argumentation, der blev udviklet af den britiske filosof Stephen Toulmin. Metoden bruges til at analysere og konstruere argumenter og er særligt brugbar, fordi den kan hjælpe os med at forstå, hvordan forskellige dele af et argument hænger sammen. Lad os bryde det ned på en simpel måde:

Toulmin-metoden ser på argumenter som bestående af forskellige dele:

Påstand (Claim): Dette er hovedpointen eller det, personen forsøger at overbevise dig om.

- Eksempel: "Du bør cykle til skole."

Belæg (Data/Grounds): Dette er de facts eller beviser, som bruges for at støtte påstanden.

- Eksempel: "Det er godt for miljøet."

Begrundelse (Warrant): En generel regel eller princip, som forbinder belægget med påstanden. Den forklarer, hvordan eller hvorfor belægget understøtter påstanden.

- Eksempel: "Vi bør alle gøre ting, der er gode for miljøet."

Backing: Yderligere argumentation eller bevis for at styrke begrundelsen.

- Eksempel: "Cykling udleder ingen skadelige gasser og minimerer luftforurening."

Modargument (Rebuttal): En indsigelse eller argument imod påstanden, som du så skal adressere.

- Eksempel: "Men hvis det regner, bliver jeg våd."

Svar (Qualifier): En afklaring eller grænse for påstanden.

- Eksempel: "Medmindre vejret er for dårligt, bør du cykle."

Forestil dig, at delene af argumentet er byggestenene i et lille hus:

- Påstanden er taget, fordi det er det, vi først ser, og det, som resten af argumentet understøtter.
- Belægget og begrundelsen er væggene og fundamentet, fordi de holder taget (påstanden) oppe.
- Backing er som ekstra støttebjælker, der gør fundamentet og væggene stærkere.
- Modargumentet og svaret kan tænkes som en vej ind og ud af huset - en måde at se og tackle potentielle problemer på.

Ved at bruge Toulmin-metoden kan man blive bedre til at se logikken i argumenter og selv blive mere overbevisende, når man skal argumentere for noget. I skolen kan denne metode være nyttig i debatter, i skriftligt arbejde og til at analysere tekster og taler, fordi den hjælper med at se, hvordan argumenter er bygget op, og hvor de evt. kan være svage.

Hvordan vurderer man argumenters styrke og svagheder med Toulmin-metoden?

Når du bruger Toulmin-metoden til at vurdere argumenters styrke og svagheder, undersøger du de forskellige dele af argumentet for at se, hvor overbevisende det er. Lad os tale om, hvordan du kan gøre det, og bruge et eksempel relateret til skole:

Forestil dig, at der er en debat i skolen om, hvorvidt elever bør have lektier eller ej. En elev, lad os kalde hende Anna, siger: "Elever bør ikke have lektier, fordi de allerede arbejder hårdt i skolen, og fritiden skal bruges til afslapning og hobbies. Desuden viser flere studier, at for meget lektiearbejde kan føre til stress og angst blandt elever."

Lad os anvende Toulmin-metoden:

- Påstand: Elever bør ikke have lektier.
- Belæg: Elever arbejder allerede hårdt i skolen, og flere studier viser, at for meget lektiearbejde kan føre til stress og angst.
- Begrundelse: Fritid bør bruges til afslapning og hobbies for at undgå stress og fremme trivsel.

Nu, hvordan kan vi vurdere styrke og svagheder?

Styrker:

- Backing for belægget: Anna nævner, at der er studier, der understøtter hendes punkt om stress, hvilket giver hendes argument mere vægt.
- Begrundelse: Hendes begrundelse, at fritid bør bruges til afslapning, kan resonere godt, da mange mennesker værdsætter balancen mellem arbejde og fritid.

Svagheder:

- Manglende specifik backing: Selvom Anna nævner studier, nævner hun ikke specifikke eksempler, hvilket gør hendes argument lidt svagere. Hvilke studier taler hun om? Er de troværdige?
- Mulige modargumenter: Anna inkluderer ikke modargumenter eller svar i hendes argumentation, hvilket betyder, at hun ikke adresserer de punkter, nogle måtte have til fordel for lektier, som f.eks. at de hjælper med at konsolidere lærdom og forberede sig til eksamener.

At analysere argumenter på denne måde kan give dig en dybere forståelse af emnet og hjælpe dig med at bygge din egen argumentation eller forstå andres. I skolen kan dette være nyttigt i situationer som debatter, skriveopgaver, og når du skal evaluere forskellige synspunkter i tekster, du læser.

Kan man også bruge metoden til at identificere gyldige og ugyldige argumenter og hvordan?

Bestemt, Toulmin-metoden kan også hjælpe med at identificere gyldige og ugyldige argumenter ved at analysere argumentets struktur og indhold. Først, lad os tale om, hvad et gyldigt og ugyldigt argument er:

- Gyldigt argument: Et argument, hvor hvis præmisserne (belæg og begrundelse) er sande, er konklusionen (påstanden) også nødt til at være sand.
- Ugyldigt argument: Selv hvis præmisserne (belæg og begrundelse) er sande, følger konklusionen (påstanden) ikke nødvendigvis.

Nu, hvordan bruger vi Toulmin-metoden til at identificere gyldigheden?

Påstand (Claim): Dette er det, argumentet søger at bevise. Er dette logisk og kan understøttes?

Belæg (Grounds): Dette er beviserne eller dataene. Er disse faktiske, og understøtter de påstanden?

Begrundelse (Warrant): Dette er broen mellem påstanden og belægget. Er denne stærk og troværdig?

Eksempel:

Lad os sige, at din ven siger: "Alle elever, der bruger mere tid på lektier, får bedre karakterer. Jeg bruger meget tid på mine lektier, så jeg vil få en A i klassen."

- Påstand: Jeg vil få en A i klassen.
- Belæg: Jeg bruger meget tid på mine lektier.
- Begrundelse: Alle elever, der bruger mere tid på lektier, får bedre karakterer.

Er det et gyldigt argument?

Problematiske områder kunne være:

- Generel begrundelse: Er det virkelig sandt, at ALLE elever, der bruger mere tid på lektier, får bedre karakterer? Der kan være andre faktorer, som påvirker karakterer, som forståelse af materialet, eksamensfærdigheder osv.
- Belæggets styrke: Selvom at bruge tid på lektier kan være hjælpsomt, er tidsmængden ikke altid direkte proportional med karaktererne. Kvaliteten af studietiden er også vigtig.

Så, selvom argumentet *kan* have en kerne af sandhed og kan være gyldigt i nogle tilfælde, ville man kunne argumentere for, at det ikke er universelt gyldigt, fordi begrundelsen og belægget har mulige svagheder eller undtagelser.

Når man som skoleelev støder på forskellige argumenter, fra tekster, medier eller kammerater, kan denne metode hjælpe dig med at bedømme, hvor solide eller gyldige disse argumenter er, og hjælper dig med at formulere dit eget standpunkt baseret på robust ræsonnement.

Hvorfor bruges metoden overhovedet og hvorfor skal man kunne vurdere argumenter?

At forstå og kunne vurdere argumenter er virkelig vigtigt, specielt i vores informationstunge samfund, hvor vi hele tiden møder forskellige holdninger og påstande. Lad mig forklare hvorfor det at kunne bruge metoder til at vurdere argumenter, som Toulmin-metoden, er afgørende:

Hvorfor vurdere argumenter?

- **Kritisk Tænkning:** Det hjælper dig med at udvikle din kritiske tænkning. Når du kan vurdere et argument, betyder det, at du aktivt forstår og behandler informationen, i stedet for bare at acceptere den.
- **Undgå Manipulation:** Folk prøver ofte at overbevise os om noget - det kan være politikere, reklamer eller venner. At kunne vurdere argumenter hjælper dig med at undgå at blive manipuleret, fordi du kan se, om argumentet faktisk holder stik.
- **Bedre Beslutningstagning:** Livet handler tit om at tage beslutninger, og gode beslutninger kræver ofte, at man vurderer forskellige argumenter for og imod forskellige muligheder.
- **Kommunikative Færdigheder:** Når du forstår, hvordan et solidt argument er bygget op, bliver du også bedre til selv at formulere dine pointer og argumenter, når du kommunikerer eller skriver.

Hvorfor Toulmin-metoden?

- **Struktur og Klarhed:** Toulmin-metoden giver en klar struktur, der hjælper dig med at se de forskellige dele af et argument. Det hjælper dig med at se, om personen virkelig har belæg for sin påstand, og om logikken bag argumentet er solid.
- **Analytisk Værktøj:** Metoden fungerer som et værktøj til at analysere argumenter i alle mulige sammenhænge – om det så er i avisartikler, i klasseværelset, eller i dagligdagssituationer.
- **Konstruktiv Dialog:** Når du kan nedbryde og forstå argumenter, kan du også bedre diskutere og debattere med andre. Du lærer ikke kun at forstå andres argumenter bedre, men også at formidle dine egne tanker og meninger på en mere overbevisende måde.

Så, at forstå og vurdere argumenter ved hjælp af Toulmin-metoden (eller andre metoder) er ikke kun nyttigt i skolen, men også i mange aspekter af dit daglige liv og fremtidige karriere. Det gør dig i stand til kritisk at forholde dig til information og mennesker omkring dig, og det hjælper dig med at bygge og understøtte dine egne argumenter og holdninger.

Lad os kigge på nogle eksempler.

Lad os dykke ned i nogle eksempler, der måske ville forekomme i en skolesituation, og hvordan disse argumenter kan betragtes som svage eller stærke:

Eksempel 1: Ændring af skolestartstid

Svagt Argument:

Påstand: Skolestartstiden skal ændres til kl. 10:00.

Bevis: Fordi jeg ikke kan lide at stå tidligt op.

Forklaring: Dette argument er subjektivt og baseret på personlig præference snarere end solide beviser eller bredere gavnlige virkninger.

Stærkt Argument:

Påstand: Skolestartstiden skal ændres til kl. 10:00.

Bevis: Forskning viser, at teenagere har brug for mere søvn og præsterer bedre senere på dagen sammenlignet med tidlige morgener.

Forklaring: Dette argument er bakket op af forskning og fokuserer på generel elevvelfærd og præstation.

Eksempel 2: Indførelse af uniformer

Svagt Argument:

Påstand: Vi skal have uniformer på skolen.

Bevis: Fordi alle andre skoler gør det.

Forklaring: Her følger argumentet en form for "bandwagon" fejlslutning - bare fordi andre gør det, betyder det ikke, det er korrekt eller den bedste løsning.

Stærkt Argument:

Påstand: Vi skal have uniformer på skolen.

Bevis: Uniformer kan mindske social udstødelse og fjerne distraktioner relateret til tøj, hvilket skaber et mere inkluderende og fokuseret læringsmiljø.

Forklaring: Dette argument præsenterer en klar, potentielt målbar fordel, der går ud over blot at følge, hvad andre gør.

Eksempel 3: Fastholdelse af Håndskrivning i Kurser

Svagt Argument:

Påstand: Vi skal fortsætte med at undervise i håndskrivning.

Bevis: Fordi det altid har været sådan.

Forklaring: Argumentet falder ind under "traditions" fejlslutning og mangler fokus på aktuelle eller fremtidige behov/relevans.

Stærkt Argument:

Påstand: Vi skal fortsætte med at undervise i håndskrivning.

Bevis: Håndskrivning har vist sig at styrke motoriske færdigheder og kan forbedre kreativitet og hukommelse blandt studerende.

Forklaring: Her bruges konkret evidens og fremhæver de generelle fordele ved håndskrivning til at underbygge påstanden.

Disse eksempler illustrerer, hvordan et argument styrkes, når det understøttes af evidens, forskning, eller en solid logik, der går ud over personlige præferencer eller umotiverede traditioner. I skolesammenhæng giver det studerende en bedre forståelse af, hvordan man formulerer overbevisende argumenter i forskellige debatter og diskussioner.

Lad os høre en case.

Case: Skoleopgave om Politisk Udtalelse

Baggrund:

Emma, en skoleelev på 15 år, blev bedt om at lave en opgave i samfundsfag, hvor hun skulle analysere et politisk udsagn. Hun valgte en udtalelse fra en politiker, der sagde: "Vi skal sænke skatten for at skabe flere jobs". Politikeren argumenterede for, at ved at sænke skatterne, ville virksomheder have mere penge og dermed kunne ansætte flere mennesker.

Processen:

Emma brugte argumentationsanalyse til at gå i dybden med politikerens påstand og undersøge, om argumentet var solidt og troværdigt.

- Påstand: "Sænkning af skatten skaber flere jobs."
- Belæg: Emma ledte efter data eller udtalelser, som politikeren brugte til at bakke op om sin påstand. Politikeren nævnte nogle eksempler fra andre lande, hvor skattesænkninger angiveligt havde ført til jobskabelse.

- Tilbagevisning: Politikerens nævnte ikke eventuelle argumenter eller data, der modsagde hans pointe, hvilket Emma noterede som et svaghedspunkt i argumentationen.
- Konklusion: Politikerens konkluderede, at det derfor var en god idé at sænke skatten i Danmark for at skabe flere jobs.

Analysen:

Emma bemærkede nogle interessante ting under sin analyse:

- Mangel på Direkte Bevis: Selvom politikerens brugte eksempler fra andre lande, var der ikke direkte bevis for, at en skattesænkning i Danmark ville føre til flere jobs.
- Manglende Modargumenter: Politikerens adresserede ikke modargumenter, som for eksempel at nogle lande ikke har oplevet øget beskæftigelse efter skattesænkninger, eller at der kan være andre faktorer, der også spiller ind på jobskabelse.
- Generalisering: Politikerens tog resultater fra et par lande og antog, at det samme ville ske i Danmark, uden at tage hensyn til kontekstuelle forskelle, som f.eks. forskelle i økonomi, arbejdsmarked og lovgivning.

Resultatet:

Emma konkluderede i sin opgave, at mens politikerens argument havde nogle gyldige punkter og eksempler, var det ikke fuldt ud støttet af direkte, relevant og utvetydig evidens. Hun påpegede også, at en mere afbalanceret argumentation, der inkluderede mulige modargumenter og udfordringer, ville have styrket politikerens case. Emma reflekterede over, at det er vigtigt at dykke ned i argumenterne og kritisk vurdere deres validitet, især når det kommer til vigtige emner som økonomisk politik.

Ved at bruge argumentationsanalyse blev Emma i stand til dygtigt at evaluere politikerens udsagn og danne sin egen, velovervejede holdning til emnet. Og det er netop derfor, at sådan en færdighed er vigtig - for at kunne navigere i den komplekse verden af informationer, vi dagligt præsenteres for, og for at kunne danne vores egne, velbegrundede meninger.

Nu er det tid til at lave et par opgaver og tænke over hvad vi lige har lært.

Arbejdsopgaver for eleverne:

Find et Argument:

- Find et argument fra en nyhedsartikel, blog eller sociale medier, som du finder interessant. Det kan handle om et emne, som du brænder for eller er nysgerrig på.

Toulmin-Analyse:

- Brug Toulmin-metoden til at analysere argumentet. Find påstand, belæg, tilbagevisning, og vurder, om argumentet er stærkt eller svagt.

Debat:

- I par: Den ene præsenterer sit valgte argument og den anden analyserer det kritisk med Toulmin-metoden. Diskuter efterfølgende argumentets styrker og svagheder.

Skriftlig Øvelse:

- Skriv en kort tekst, hvor du fremsætter din egen påstand om et emne og underbygger det med belæg. Husk at inkludere mulige indvendinger og din tilbagevisning af dem.

Når du har besvaret disse spørgsmål, er episoden slut.

Her starter ideerne til lærerne.

Ideer til læreren

Introduktion til Toulmin-metoden:

- Gennemgå grundlæggende begreber og struktur i Toulmin-metoden med eleverne ved brug af eksempler.

Eksempelanalyse:

- Præsenter et konkret argument for klassen og analysér det sammen med dem ved hjælp af Toulmin-metoden.

Gruppearbejde:

- Del eleverne op i små grupper og lad dem arbejde med at analysere forskellige argumenter. Efterfølgende kan de præsentere deres analyser for klassen.

Debatklub:

- Afhold en debatklub, hvor eleverne skal bruge Toulmin-metoden til at forberede og præsentere deres argumenter om aktuelle emner.

Gæstetaler:

- Inviter en gæstetaler, som arbejder professionelt med retorik og argumentation, for at give eleverne et indblik i, hvordan de professionelle analyserer og konstruerer argumenter.

Peer Feedback:

- Lad eleverne udveksle deres skriftlige argumenter og give hinanden feedback baseret på deres forståelse af Toulmin-metoden.